

kolák fölállítását a városban és a tanyákon. Tovább vinni a fejlődést a nemzeti kultúra egyéb területein. Kiépíteni és fejleszteni a kulturpalotát. Létesíteni itt Szegeden egy országos múzeumot és képtárat. Megerősíteni, európai nivóra emelni a színházat. A festőművészeknek Ujszegeden külön telepet létesíteni úgy, amint az más kisebb vidéki városokban már megvalósult. Decentralizálni tehát a kulturát a maga egészében. A budapesti kultur-gyűjtemények duplum-anyagának szétszétosztásával.

A második vonatkozásban — az iskolák mellett, az iskolák előtt — az egyházakra vár főleg a feladat megoldása. Ezért az egyházakat nemes hivatásukban államnak, városnak segíteni, erősíteni, támogatni kell. Hatalmas biztosíték e vonatkozásban, hogy Szeged immár püspöki székhely és hogy olyan kiváló egyházfejedelme van, akinek bölcs vezetése mellett a legnagyobb egyház áldásos, mintaszerű működése biztosított. De áldásosan működnek a valláserkölc és a hitélet terén a többi egyházak és felekezetek is. Hogy a valláserkölcsei nevelés a legmagasabb fokozaton, az egyetemen is biztosítva legyen, fokozottabb mértékben: kívánatos volna, hogy a három nagy egyház azt az értéket, amit most céltalanul és eredménytelenül, a tudománynak sem használva, jogakadémiáinak fönntartására tart lekötvé, az egyetem mellett működő felekezeti jellegű internátusok és mensák fölállítására fordítaná. Egerből, Miskolcra és Kecskemétre a jogakadémiákra lekötvött értékeket erre a célra kell transformálni.

Ami végül a gazdasági vonatkozásokat illeti, Szeged ebben az irányban vesztett a legtöbbet. Elvesztette a Délvidéket, amelyből táplálkozott. A legelső dolog mindig megtenni, hogy ezekkel az országrészekkel a forgalom helyreállíttassék, addig is, míg a helyzet így marad. Halaszthatatlan teendő Szeged úthálózatának kiépítése úgy bent a városban, mint a tanyákon. Az út: az élet. Keresztül kell vinni a csatornázást. Fejleszteni a mezőgazdaságot. Belterjessé tenni a gazdálkodást. Erősíteni a kereskedelmét, az ipart. Létesíteni új ipartelepeket. Tökéletesíteni a transitó forgalmat a Tiszának, mint olcsó víziútnak fokozott kihasználásával a Balkán és a nyugati államok felé. Ezen vonatkozásban biztosítani a Duna—Tisza-csatorna kiépítését szegedi betorkolással.

Szeged vezetése most nagyon jó kezekben van. Ha Szeged polgársága ezeket a vezetőket megbecsüli, megérti, munkájukban támogatja, akkor nem is hosszú idő múlva megvalósulhat Szeged képviselőjének terve, hatalmas koncepciója: Nagy-Szeged városa. Előnyére nemcsak a szegedieknek, de az egész nemzetnek is, mert így létesül Budapest mellett egy szintiszta európai értelemben vett nagy magyar város, a magyar nemzet igazi mentalitásának, vágyainak, a jövőbe vetett hitének egyik fő letéteményese.

(Szeged.)

Tóth Károly.

ALFÖLDKUTATÁS. *)

A szegedi egyetem Növénytanai Intézete.

Teremtődött: semmiből, mert az intézet igazgatójától, alulírottól 1919 május hó 12-én fegyveres katonai erőszak tényleges igénybevételével [a nagyszabeni Consiliul, Dirigent 1919. V. 12. 4336. számú megbízásából] a Kolozsvárott elvett vagyonból egyetlen papiroslapot sem „mentettem át”. Leltári vagyonunk volt Ko-

*) V. ö. Széphalom 1927: 310.

lozsvárott: A) *Egyetemi Növénytani Intézet* 25.134 darab — 237.719 arany korona 06 i. vétel és 42.898 arany K 76 i. (ajándék becsérték) árban; B) *Erdélyi Múzeum Egyesület Növénytára* 279.157 darab 33.960 arany korona 26 fillér (vétel) és 51.207 arany korona 54 fillére becsérték (ajándékok) árban; C) és 18+20 katasztr. hold *Füvészkert* területének értéke, valamint 2 különálló intézeti épület és üvegházak értéke.

Az egyetem budai működése idején, 1920 tavaszán kezdtem megalapítani Intézetemet. Az Intézet könyvtára alapját teszi: Dr. Schiller Zsigmond floristicai-systematicai könyvei (vétel), Dr. Istvánffy Gyula főként algologiai mycologiai irányú magánkönyvtára (ajándék), Pösch Károly phytopathologiai könyvtára (vétel) és Dr. Kánitz Ágost hagyatéka (ajándék). Nagyobb könyvajándékot kaptunk még a Pázmány Péter tud. egyetem Általános Növénytani Intézetétől, a Magyar Földrajzi Társaságtól, Dr. Lengyel Géza állomásvezetőtől, Dr. Moesz Gusztáv múzeumi igazgatótól, Dr. Fodor Ferenc egyetemi magántanártól, Dr. Gáyer Gyula egyet. m. tanártól és kisebb adományokat többektől.

Intézetembe jár 118 külföldi és belöldi szakfolyóirat, legnagyobb részt cserepéldányként.

Herbariumunk áll: a Magyar Nemzeti Múzeum Növénytárának duplum gyűjteményéből, Trautmann Róbert pompás collectiójából, Dr. Schiller Zsigmond herbariumából (speciális *Ranun culacea*-gyűjtemény), Dr. Fodor Ferenc egyet. m. tanár, Dr. Moesz Gusztáv múz. igazgató, Dr. Lengyel Géza állomásvezető, Hulják János elemi isk. tanító. Dr. Hollós László ny. főreálisk. igazgató. Wagner János orsz. szakfelügyelő, valamint az A b a (Tartu)-i finn egyetem Növénytani Intézetének ajándékaiból.

Muzeális kevés anyagunk főleg Szegedről és a Magas-Tátrából való.

Intézetem leltári állaga (1926 márc.): 4790 darab, 5544 ajándék 69,807.961 K. 71 fillér értékben. Intézeti helyiségeink száma: 14.

Az Intézet kutatási iránya: elsősorban és főleg a virágtalanok (Cryptogamia) minden irányú vizsgálása, a Nagy Alföldön, Magas-Tátrában és egyéb területen tett megfigyelések alapján.

Alföldi, illetőleg szegedi tárgyú virágtalanokkal foglalkozó cikk 1921 óta megjelent a magam és iskolám tollából mai napig (1927 nov. 14.): 25.

A szegedi virágtalanokat kutató iskola munkakörének részletezése: algákkal Dr. Kol Erzsébet adjunktus, kovamoszatokkal Éber Zoltán II. assistens, mohákkal Prof. Györfly, a talaj élő szervezeteivel Scheitz Antal gyakoronok és vasbacteriumokkal Dr. Pákh Erzsébet I. assistens foglalkozik.

Az Intézet tudományos kiadványa a *Folia Cryptogamica* c. folyóirat (Magyarország virágtalan növényeire vonatkozó közlemények — Zeitschrift zur Erforschung der ungarischen Kryptogamenflora). Megjelent 1—5. száma, 4° alakban, 1—446 columna terjedelemben, I—V. táblával. Munkatársakul külföldiek is szerepelnek. Az Intézet személyzete: 1 igazgató, 1 adjunctus, 2 assistens, 1 gyakoronok, 3 altiszt.

Közli: Györfly István.